

TYÖTERVEYSYHTEISTYÖN TOIMINTASUUNNITELMA

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Toimintasuunnitelma ajalle 1.1.2024–31.12.2024

Yrityksen yhteystiedot

Y-tunnus 0210010-1

Tilikausi 1.1.-31.12.

Osoite PL 72, 85501 Nivala

Puh. 040 1428 600

Yhteyshenkilö palvelussuhdevastaava Virva Keckman-Mäkikangas p. 044 7692 247,
virva.keckman@jedu.fi

Työsuojelupäällikkö Erkki Juola p. 044 7692 210, erkki.juola@jedu.fi

Työsuojeluvaltuutetut: Opetushenkilöstön työsuojeluvaltuutettu Hannu Haikara p. 040 1577 326

Opetushenkilöstön 1. varavaltuutettu Juha Eskola p. 040 1453 761

Opetushenkilöstön 2. varavaltuutettu Anssi Tölli p. 050 5663 131

Tukipalveluhenkilöstön työsuojeluvaltuutettu Veijo Hietala
p. 040 1793 766

Tukipalveluhenkilöstön 2. varavaltuutettu Tuula Pirttikangas
p. 040 6735683

Vastuuhenkilöt

Yhtymäpalvelut: Paula Paananen, p. 040 1428 612, paula.paananen@jedu.fi

Koulutuskeskus JEDU:

Nivala: Jyrki Saarela, p. 040 1428 611, jyrki.saarela@jedu.fi

Haapajärvi: Timo Seppälä, p. 040 5903 101, timo.seppala@jedu.fi

Haapavesi: Riikka-Kaisa Nuolioja, p. 044 7692 272, riikka.nuolioja@jedu.fi

Ylivieska: Päivi Heinonen, p. 040 3120 407, paivi.heinonen@jedu.fi

Kalajoki: Esa Siirilä, p. 040 1508 432, esa.siirila@jedu.fi

Oulainen: Tuija Huovinen, p. 040 7128 122, tuija.huovinen@jedu.fi

Siikalatva: Marko Parhiala, p.0400 7692 238, marko.parhiala@jedu.fi

---

Vankilat: Arto Huuskonen, p. 044 7692 301, arto.huuskonen@jedu.fi

Työterveyshuollon yhteystiedot

Pääsopimuspaikka Mehiläinen Nivala

Osoite Kalliontie 28, 85500 Nivala

Nimetty työterveyshoitaja Niina Pirttimaa
Nimetty työterveyslääkäri Mika Kesomaa
Nimetty työfysioterapeutti Kaisu Huttunen-Repo
Nimetty työterveyspsykologi Riikka Holappa

sähköposti: etunimi.sukunimi@mehilainen.fi

Puh. 010 414 00

Mehiläisen sopimusasemat ja nimetyt tiimit

Mehiläinen Kalajoki

Kalajoentie 6
85100 Kalajoki

Nimetty työterveyshoitaja Kati Moilanen
Nimetty työterveyslääkäri Marta Abraham
Nimetty työfysioterapeutti Teemu Sorvoja
Nimetty työterveyspsykologi Sonja Matkaselkä

Mehiläinen Ylivieska

Juurikoskenkatu 4
84100 Ylivieska

Nimetty työterveyshoitaja Tiia Satomaa
Nimetty työterveyslääkäri Mika Kesomaa
Nimetty työfysioterapeutti Mervi Hietaniemi
Nimetty työterveyspsykologi Kirsi Herranen-Somero

Mehiläinen Haapavesi

Vanhatie 50
86600 Haapavesi

Nimetty työterveyshoitaja Mirka Jääskelä
Nimetty työterveyslääkäri Mika Kesomaa
Nimetty työfysioterapeutti Noora Nuolioja

Nimetty työterveyspsykologi Kirsi Herranen-Somero

Mehiläinen Haapajärvi

Kirkkokatu 5
86800 Haapajärvi

Nimetty työterveyshoitaja Leena Jylkkä
Nimetty työterveyslääkäri Mikko Suni
Nimetty työfysioterapeutti Hannele Nevanpää
Nimetty työterveyspsykologi Tiina Korjonen

Mehiläinen Oulainen

Keskuskatu 7
86300 Oulainen

Nimetty työterveyshoitaja Minni Kerttula
Nimetty työterveyslääkäri Mika Kesomaa
Nimetty työfysioterapeutti Teemu Sorvoja
Nimetty työpsykologi

Mehiläinen Siikalatva

Savonjantie 2
92600 Siikalatva

Nimetty työterveyshoitaja Maarit Andersin
Nimetty työterveyslääkäri Ville Huossa
Nimetty työfysioterapeutti Laura Nummi
Nimetty työterveyspsykologi Jenni Marttila

Mehiläinen Oulu

Kauppurienkatu 9
90100 Oulu

Nimetty työterveyshoitaja Maarit Andersin
Nimetty työterveyslääkäri Ville Huossa
Nimetty työfysioterapeutti
Nimetty työterveyspsykologi Jenni Marttila

Mehiläinen Mikkeli

Porrassalmenkatu 16
50100 Mikkeli

Nimetty työterveyshoitaja Kati Ryyänen
Nimetty työterveyslääkäri Susanna Vanhanen

Nimetty työfysioterapeutti Miia Leikas
Nimetty työterveyspsykologi

Mehiläinen Joensuu

Rantakatu 24 2.krs
80100 Joensuu

Nimetty työterveyshoitaja Sanna Eskman
Nimetty työterveyslääkäri Paavo Sormunen
Nimetty työfysioterapeutti Niko Hodju
Nimetty työterveyspsykologi Sampo Mutka

Mehiläinen Kuopio

Kauppakatu 39 A
70100 Kuopio

Nimetty työterveyshoitaja Anniina Ruuskanen
Nimetty työterveyslääkäri Jani Urjo
Nimetty työfysioterapeutti Mikko Nykänen
Nimetty työterveyspsykologi Kirsi Vehviläinen

Mehiläinen Iisalmi

Luuniemenkatu 3 A 3krs.
74100 Iisalmi

Nimetty työterveyshoitaja Tiia Puumalainen
Nimetty työterveyslääkäri Päivi Ruokokoski
Nimetty työfysioterapeutti Päivi Lappeteläinen
Nimetty työterveyspsykologi Kati Saxholm

Mehiläinen Pieksämäki

Keskuskatu 30
76100 Pieksämäki

Nimetty työterveyshoitaja Ida Laitinen
Nimetty työterveyslääkäri Jani Urjo
Nimetty työfysioterapeutti Anna Hevosmaa
Nimetty työterveyspsykologi Tuula Kokkonen

Verkostokumppani

Savonlinnan Seudun Työterveys

Schaumanintie 1
57200 Savonlinna

Nimetty työterveyshoitaja Jenni Loikkanen

Nimetty työterveyslääkäri Panu Peitsaro
Nimetty työfysioterapeutti Jaana Hannikainen
Nimetty työterveyspsykologi Sari Pietikäinen

Työpaikan ja henkilöstön kuvaus

Toimiala Ammatillinen opetus

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä järjestää monialaista ammatillista perus- ja aikuiskoulutusta, tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä työelämän kehittämis- ja palvelutoimintaa. Kuntayhtymässä on kaksi tulosaluetta: koulutuskeskus JEDU ja kuntayhtymän yhtymäpalvelut. Koulutuskeskus JEDUn toimipisteitä on seitsemällä paikkakunnalla. Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän työntekijät tekevät opetus- ja ohjaustyötä eri ammattialoilla, hallinnollisia töitä, toimistotöitä (näyttöpäätetyö), siivostyötä, keittiötyötä sekä kiinteistöhuollon töitä. Henkilöstön määrä on noin 354.

Työpaikalla esiintyvät altisteet ja kuormitustekijät ovat seuraavat: fyysiset, kemialliset, biologiset, fyysiset/ergonomiset, psyykkiset, sosiaaliset kuormitustekijät sekä tapaturmavaarat.

Työsuojeluyhteistyö

Työterveyshuolto osallistuu työsuojelutoimikunnan kokouksiin seuraavasti:
Työpaikkaselvitykset tehdään yhteistyössä työsuojeluorganisaation kanssa, ja niillä täydennetään työsuojelun riskinarviointeja.

Työterveystoiminnan laajuus

X	Lakisääteinen työterveyshuolto ja sairaanhoito
---	--

Työterveystoiminnan ja -yhteistyön yleiset tavoitteet

1. Työstä johtuvien terveys- ja turvallisuusriskien vähentäminen
  - Työperäisten sairauksien ja ammattitautien ennaltaehkäiseminen
  - Lakisääteisen työterveyshuoltotoiminnan toteutuminen: työpaikkaselvitykset ja toimintasuunnitelma ajantasalla, lakisääteiset terveystarkastukset ajantasalla
    - Yhteistyön alkaessa, toimintasuunnitelman päivitys vuosittain
    - Työpaikkaselvitykset 5 vuoden välein tai olosuhteiden muuttuessa
  - Yhteistyö työpaikan työsuojeluorganisaation kanssa
2. Työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn tukeminen ja sairauspoissaolojen hallinta
  - Terveystarkastukset, neuvonta ja ohjaus
  - Työpaikan varhaisen tuen toimintamalli

- Työpaikan ja työterveyshuollon välinen yhteistyö työkyvyn tukemiseksi
- Tarvittavat tukitoimet työyhteisöille ja yksilöille

3. Työhyvinvoinnin ja tuottavuuden edistäminen

4. Laadukas työterveyspainotteinen sairaanhoito

Todetut työterveystarpeet ja tavoitteet yhteistyölle

Tarpeet:

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymässä alkamassa koulutusalayhteistyö jolloin eri paikkakunnilla toimivat koulutusalat alkavat tehdä yhteistyötä opetuksen toteuttamiseksi. Muutosvaiheessa voi esiintyä kuormitusta.

Digitalisaation kehitys koko koulutustoimialalla on nopeaa ja kiihtyvää. Kehitysvauhdissa pysyminen ja alati uusien alustojen sekä toimintatapojen omaksuminen voi aiheuttaa henkilöstössä kuormitusta.

Henkilöstöstä 20 % tulee seuraavan viiden vuoden aikana täyttämään 65 vuotta. Ikääntyvän henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista on tuettava.

Koulutustoimialalla toimiminen edellyttää oman ammatillisen osaamisen jatkuvaa ylläpitämistä. Ammatillinen osaaminen tulee olla korkeaa, jotta koulutuksessa voidaan vastata tulevaisuuden ammattialojen kehityksen tarpeisiin. Asia voi aiheuttaa henkilöstössä kuormitusta.

Opiskelija-aineksessa on useita paljon tukea tarvitsevia opiskelijoita, tästä voi aiheutua kuormitusta opettajille.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän kiinteistöissä on tulossa muutoksia useammalla paikkakunnalla. Kuntayhtymässä on laadittu kiinteistöstrategia tuleville vuosille. Kiinteistöstrategialla turvataan koulutuksen järjestäjän opetukselle tarkoituksenmukaiset, turvalliset ja terveelliset tilat. Kiinteistöstrategia tukee osaltaan koulutuskuntayhtymän strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Kansainvälistyminen on tuonut koulutukseen paljon ulkomaalaisia opiskelijoita, koulutuskielenä on suomi, mutta käytännössä kielihaasteita esiintyy opetustilanteissa.

Työterveysyhteistyön tavoitteet ja niitä vastaava toiminta

Muutostuki organisaatiolle

Organisaatiossa tunnistettujen kuormitustekijöiden arviointi työterveyshuollon näkökulmasta, työntekijöiden ja työyhteisöjen työhyvinvoinnin edistäminen sekä neuvonta- ja ohjaus organisaatiotasolla kuormitustekijöiden vähentämiseksi.

Työterveyshuolto seuraa henkilöstön työhyvinvointia eri vastaanottokäynneillä, terveystarkastuksissa sekä muissa yhteydenotoissa. Henkilöstön työhyvinvoinnista viestitään organisaatiolle kuitenkin salassapitovelvollisuus huomioiden. Annetaan neuvontaa ja ohjausta sekä tehdään toimenpide-ehdotuksia työhyvinvoinnin tukemiseksi.

Mittarit: terveystarkastuslöydökset, sairauspoissaolotilastot, työpsykologin konsultaatioiden määrä

Seurantapalautetta annetaan yhteistyötapaamisissa.

SUUNNITELMAN SISÄLTÖ (JATKUVA TOIMINTA)

Työterveyspalvelut kohdistuvat työolosuhteisiin, työyhteisöön tai yksittäiseen työntekijään. Kela korvaa osan aiheutuvista kustannuksista. Tätä varten toiminta jaetaan kahteen korvausluokkaan:

- Korvausluokkaan I kuuluvat ennaltaehkäisevä toiminta, joka sisältää työpaikkaselvitykset ja toimintasuunnitelman, lakisääteiset terveystarkastukset (altisteinen työ), työhönsijoitustarkastukset ja terveydenseurantatarkastukset, tietojen antaminen ja ohjaus, työkyvyn edistäminen, seuranta ja tuki, kuntoutukseen liittyvä ohjaus ja työkykyä edistävä ryhmätoiminta, päihdeongelmaisten hoitoonohjaus ja seuranta, kriisitilanteissa tilanteen arviointi ja neuvonta sekä ohjaus jatkotoimenpiteisiin, työyhteisön konfliktitilanteissa tilanteen arviointi ja ehdotukset jatkotoimenpiteistä ja ensiapuvalmiuden arviointi sekä neuvonta ensiapuvalmiuden järjestämiseksi.

Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistyössä edistää työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työntekijöiden terveyttä ja työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa sekä työyhteisön toimintaa

Ennaltaehkäisevän toiminnan toteuttaa yritykselle nimetty työterveyshuollon moniammatillinen tiimi: työterveyslääkäri, työterveyshoitaja, työterveyspsykologi ja työfysioterapeutti. Sosiaalialan asiantuntijan konsultaatioita ja muita asiantuntijoita hyödynnetään tarvittaessa.

- Korvausluokkaan II kuuluvat työterveyspainotteinen yleislääkäritasoinen sairaanhoito ja siinä tarvittavat tutkimukset.

Palvelut voidaan toteuttaa myös etäpalveluina.

1. Työpaikkaselvitys

1.1. Perusselvitykset

Perusselvityksessä arvioidaan työpaikan työn, työympäristön ja työyhteisön terveysvaarojen, kuormitustekijöiden sekä voimavarojen terveydellinen merkitys. Perusselvitys tehdään aina työterveyshuoltoa aloitettaessa, työolosuhteiden oleellisesti muututtua tai muun tarpeen mukaan. Työpaikkaselvitykset tehdään aina yhteistyössä työpaikan työsuojeluorganisaation kanssa, työpaikkaselvityksiin kutsutaan mukaan työsuojelupäällikkö sekä työsuojeluvaltuutettu. Ennen työpaikkaselvitystä työpaikalta toimitetaan ajantasainen riskienarvointi työterveyshuoltoon.

Suunnitelma 2024:

- Nivala: Laitoshuolto, ravitsemisalan henkilöstö, asuntolaohjaajat sekä suunnittelu- ja toimistohenkilöstö
- Vankilakoulutus: Kestilä, Sulkava

1.2. Suunnatut selvitykset

Suunnattuja selvityksiä tehdään perusselvityksessä havaittavan tai muussa työterveysyhteistyössä esille tulevan tarpeen perusteella. Näitä ovat esimerkiksi ergonomiset selvitykset, työilmapiirin ja työn psyykkisen kuormituksen selvitykset ja työhygieeniset selvitykset.

Suunnitelma: Perustyöpaikkaselvityksissä nousseiden tarpeiden mukaan

2. Ensiapuvalmiuden ylläpito ja debriefing

Työterveyshuolto osallistuu ensiapuvalmiuden suunnitteluun yhteistyössä työnantajan kanssa.

Työpaikkakäyntien yhteydessä kartoitetaan työpaikan ensiavun vaatimustaso: tapaturmavaaran suuruus sekä riittävä ensiapuvalmius niin henkilöstön kuin välineistön osalta.

Menetelmät: ensiapukurssit, ohjeet ensiapuvälineiden ylläpitoon, suuronnettomuussuunnitelman laatimiseen osallistuminen, tilanteen jälkikäsittely väkivaltatilanteiden, onnettomuuksien ja äkillisten kuolemantapausten yhteydessä.

Suunnitelma: Kartoitetaan työpaikkaselvitysten yhteydessä ensiavun vaatimustaso sekä tilanne työpaikoilla.

3. Neuvonta ja ohjaus

Työterveyshuollon on annettava neuvontaa, ohjausta ja palautetta työnantajalle ja työntekijöille työn terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä työntekijöiden terveyttä ja työkykyä koskeissa asioissa.

Neuvonta ja ohjaus liittyvät kaikkiin työterveyspalveluihin, ja lisäksi niitä toteutetaan omana suunnitelmallisena toimintanaan.

3.1. Työyhteisön toimivuuden edistäminen ja esihenkilötyön tukeminen

Työyhteistyö tukee työyhteisön toimivuutta, tuloksellisuutta ja henkilöstön työhyvinvointia. Työyhteistyön menetelmiä ovat mm. alustukset, ryhmäkeskustelut, tapausesimerkit ja erilaiset kokeilut.

Suunnitelma:

- varhainen tuki ja puheeksiotto
- teemaluennot, sovitaan erikseen tilannekohtaisesti
- stressinhallinnan valmennukset, sovitaan erikseen tilannekohtaisesti
- vuorovaikutus- ja yhteistyövalmennukset, sovitaan erikseen tilannekohtaisesti
- matalan kynnyksen esihenkilökeskustelut, sovitaan erikseen tilannekohtaisesti
- työnohjaus, sovitaan erikseen tilannekohtaisesti
- esihenkilötaitojen valmennus, sovitaan erikseen tilannekohtaisesti
- muutosten hallinta: tietoiskut ja ohjatut keskustelutilaisuudet, kehittämistyöpajat, sovitaan erikseen tilannekohtaisesti

3.2. Yksilön työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukeminen

Menetelmät

- neuvonta ja ohjaus vastaanottokäynneillä
- työnäköoptikon konsultaatiot tarvittaessa näyttöpäätelaseja tai suojalaseja vahvuuksilla hankittaessa
- työvalmentajan konsultaatiot 1 käynti/asia erikseen sopien esim. työterveysneuvottelun yhteydessä
- ergonomia- ja työtapaohjaus
- elämäntapavalmennukset ja –ohjaus yksilöllisesti
- elämäntapavalmennukset ja –ohjaus, ryhmätoimintojen sopiminen erikseen tilannekohtaisesti
- digitaaliset ja etävastaanotto ohjaukset

Ryhmätoiminta on kustannustehokas ja vaikuttava tapa saada aikaan positiivisia muutoksia työkykyyn ja terveyteen. Ryhmätoiminta suunnitellaan ja sovitaan erikseen havaittujen tarpeiden pohjalta esim. vastaanottokäyntien, työpaikkaselvitysten tai työpaikalta nousseiden tarpeiden perusteella.

4. Työpaikan toimintamallit työkyvyn ja työhyvinvoinnin edistämiseksi

Työpaikoilla tarvitaan toimintamalleja tukemaan henkilöstön työhyvinvointia ja helpottamaan esihenkilötyötä mm. työkykyasioissa. Vastuu toiminnasta on työnantajalla, mutta se tapahtuu yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Vaikuttaviksi toimintatavoiksi on todettu mm. hyvä työterveysyhteistyö yrityksen, esihenkilöiden ja työterveyden kesken, jonka tavoitteena on työntekijän työkyvyn ylläpitäminen.

Työterveyshuolto selvittää työntekijän työssä jatkamisen mahdollisuuksia ennen kuin sairauspäivärahaa on maksettu 90, 150 tai 230 arkipäivää.

4.1. Varhaisen tuen malli ja sairauspoissaolojen seuranta

Yrityksessä on käytössä varhaisen tuen malli:

Kyllä	X	Ei	
-------	---	----	--

Työntekijä kutsutaan pitkien tai toistuvien sairauslomien jälkeen tai työpaikalla tehtyjen havaintojen perusteella työkyvyn seurantatarkastukseen. Tarkastuksessa arvioidaan terveydentilan vaikutus työssä selviytymiseen ja keinot tukea työkykyä.

Tilanteissa, joissa työntekijän sairaus estää ohimenevästi nykyisen työn tekemisen, työpaikalla voidaan käyttää tilapäisiä työjärjestelyjä, joiden avulla työhön paluu nopeutuu.

Työpaikalla käytetään aktiivisesti varhaisen tuen toimintamallia ja vastuu tämän toteuttamisesta on esihenkilöillä. Esihenkilöt ovat aktiivisesti yhteydessä työterveyshuoltoon mikäli havaitsevat työterveyshuollon toimien tarpeen työntekijän työkyvyn tukemiseksi. Työterveyshuoltoon ei ilmoiteta muualta kirjoitettuja sairauspoissaoloja eikä oma ilmoitteisia poissaoloja, näin ollen työterveyshuollon tiedossa ovat ainoastaan Mehiläisessä kirjatut poissaolot.

Työntekijöille on tiedotettu yrityksen sairauspoissaolokäytännöistä sekä sairauslomien seurantaan liittyvistä toimintatavoista. Yrityksessä on määritelty työhön paluun tukitoimien käynnistämiseksi seuraavat rajat:

- toistuvat lyhyet poissaolot: neljä poissaolokertaa / 6 kk tai yli kahdeksan päivää sairauspoissaoloa / 6 kk. Esimies sopii tarvittaessa varhaisen tuen keskustelujan työntekijän kanssa
- sairauspoissaolojen ylittäessä 30 kalenteripäivää viimeisen kahden vuoden aikana

Työterveyshuollon moniammatillinen tiimi seuraa yrityksen sairauspoissaoloja ja työterveyshoitaja raportoi niistä tietosuojasäädökset huomioiden yhteistyötoimikunnassa kahdesti vuodessa.

Työterveyshoitaja, -lääkäri, -psykologi tai työfysioterapeutti on yhteydessä työntekijään pitkillä, viimeistään yli 30pv kestäville sairauslomilla, tarpeen mukaan jo aiemmin.

4.1.1. Osatyökykyisen työntekijän työssä selviytymisen tukeminen ja kuntoutusyhteistyö

Jos työpaikalla tai työterveyshuollossa huomataan, että työntekijän työkyky on alentunut, käynnistetään työssä selviytymistä tukevat toimenpiteet, mm.

- esimiehen ja työntekijän käymä keskustelu tilanteesta ja sen korjaamisen mahdollisuuksista, työnantajan on ilmoitettava sairauspoissaolosta työterveyshuoltoon viimeistään kun työntekijän sairauspoissaolo on jatkunut yhdenjaksoisesti tai lyhyemmissä jaksoissa yli 30 kalenteripäivän ajan
- työkyvyn aleneman tutkiminen ja korjaavien toimenpiteiden etsiminen työterveyshuollossa
- tarvittaessa työterveysneuvottelu, neuvotteluun osallistuvat työterveyshuollon edustajan tai edustajien lisäksi työntekijä, esihenkilö ja palvelussuhdevastaava
- työn muokkaaminen määräaikaaisesti tai pysyvästi
- työhön paluun tuki asiakkaan, työterveyden ja esimiehen yhteistyönä
- varhaiskuntoutus, lääkinnällinen ja ammatillinen kuntoutus. Osasta kuntoutuksen kustannuksista vastaa usein työeläkelaitos, Kela tai muu vakuutusyhtiö.

Työkyvyn selvittämisen tukena työterveyshuolto voi konsultoida asiantuntijoita kuten työpsykologia. Työterveyslääkäri voi tarvittaessa konsultoida erikoislääkärinä hoitovastuun säilyessä työterveyslääkärillä.

Toimintatapa asiantuntijoiden tai erikoislääkäripalvelujen käytössä: työterveyspsykologin konsultaatiot 1 käynti/asia. Erikoislääkärin konsultaatiot 1 käynti/asia, sisältäen erikoislääkärin suosittelemat työkyvyn arviointiin liittyvät tutkimukset.

Mehiläisen työvalmentajat auttavat löytämään osatyökykyisille työssä jatkamisen mahdollistavia ammatillisen kuntoutuksen ja työllistymisen ratkaisuja. Työvalmentajaa kannattaa hyödyntää, kun lääketieteellisin keinoin tai nykyistä työtä muokkaamalla ei voida edistää työntekijän työssä selviytymistä.

Toimintatapa työvalmentajien palvelujen käytössä: työvalmentajan konsultaatiot 1 käynti/asia erikseen sopien esim. työterveysneuvottelun yhteydessä. Voidaan hyödyntää myös työeläkevakuuttajan työvalmentajaa mikäli sellainen eläkevakuutusyhtiöstä myönnetään.

Korvaavan työ soveltaminen

Korvaava työ on tapa tukea työntekijän terveyttä ja työssä jatkamista varhaisessa vaiheessa. Työntekijän sairaus tai tapaturma ei aina vaadi työpaikalta poissaoloa, vaan työntekijä voi tiettyjen edellytysten täytyessä antaa työpanoksensa korvaavan työn mallin mukaan. Korvaavalla työllä tarkoitetaan sitä, että estyttyään tapaturman tai sairauden vuoksi tekemästä vakiintunutta tai työsopimuksen mukaisia ”tavallisia töitään” henkilö kykenee terveyttään vaarantamatta tekemään väliaikaisesti jotakin muuta työtä omalle työnantajalleen. Korvaavaan työhön on luettu myös koulutuksen saaminen.

4.2. Kuntoutus

Kuntoutuksen tavoitteena on edistää yksilön osallistumismahdollisuuksia, toimintakykyä, itsenäistä selviytymistä, työ- ja opiskelukykyä, työllistymistä ja työssä jatkamista. Kuntoutusta toteutetaan monialaisesti yhteistyössä, mukana voi olla työterveyshuollon lisäksi mm. erikoissairaanhoito, Kela, työeläkelaitos tai työtapaturmavakuuttaja. Kuntoutus voi olla ammatillista tai lääketieteellistä kuntoutusta. Ammatilliseen kuntoutukseen sisältyvät mm. työkokeilu, työhön valmennus, Kiila kuntoutus tai uudelleen koulutus. Lääketieteelliseen kuntoutukseen kuuluvat erilaiset terapiat Kelan tukema psykoterapia mukaan lukien, sekä kelan kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit. Työterveyshuolto voi ohjata työntekijän tarvittaessa myös kuntoremonttikurssille.

Suunnitelma: Työterveyshuolto voi suosittaa kuntoutusta sekä antaa ohjausta ja neuvontaa siihen liittyen, kuntoutukseen liittyvät lausunnot ja todistukset kuuluvat työterveyshuollon sisältöön.

4.3. Päihdetyö työpaikalla

Onko työpaikalla päihdehoitomalli?

On	X	Ei	
----	---	----	--

4.4. Toimintamalli epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ehkäisemiseksi

On	X	Ei	
----	---	----	--

Varhaisen tuen mallissa on mukana toimintaohje häirintä- ja epäasiallisen kohtelun tilanteissa.

4.5. Erityistyölasikäytäntö

On	X	Ei	
----	---	----	--

4.6. Lisääntymisterveys

Työnantajan on huolehdittava raskaana olevan työturvallisuudesta ja suojeltava häntä tapaturmilta ja terveydellisiltä vaaroilta (työturvallisuuslaki 738/2002, § 10, 11, 38, 40). Mikäli työntekijän työtehtävät tai työolot vaarantavat hänen tai sikiön terveyden eikä työssä tai työoloissa olevaa vaaratekijää voida poistaa, työntekijä on pyrittävä raskauden ajaksi siirtämään muihin, hänen työkykynsä ja ammattitaitonsa huomioon ottaen sopiviin tehtäviin (työsopimuslaki 55/2001).

Työntekijä, joka työssään altistuu melulle, biologisille tekijöille, tartuntataudeille tai hankalille työasennoille ja tulee raskaaksi, on velvollinen ilmoittamaan raskaudesta esimiehelle. Yhteistyössä työterveyshuollon kanssa kartoitetaan työssä jatkamisen edellytyksiä ja mahdollisia toimenpiteitä.

5. Terveystarkastukset

Terveystarkastusten tavoitteena on työntekijöiden työkyvyn ja terveyden ylläpitäminen ja edistäminen vaikuttamalla sekä työhön liittyviin kuormitustekijöihin ja riskeihin sekä elämäntapoihin.

Tehtävät terveystarkastukset

- terveystarkastus työsuhteen alkaessa
- määräaikaistarkastukset erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä (altisteiset työt)
- terveydenseurantatarkastus/terveyskysely
- osatyökykyisen työntekijän seurantatarkastus

Terveystarkastusten sisältö on liitteenä.

Työhön liittyvät rokotukset:

- Tetanus-d rokote työssä jossa tapaturmariski
- Hepatiittirokotus työssä jossa verikontaktivaara (vankilatyö)
- Työmatkoihin liittyvät rokotukset, arvioidaan tapauskohtaisesti tarve kohdemaan mukaisesti

- Puutiaisaivokuumerokotteen työntekijä maksaa itse. Työnantaja maksaa rokottamisen vuonna 2023-2024.

Muut rokotukset:

Terveystarkastusten yhteydessä tarkistetaan kaikilta peruserokotukset (tetanus-d sekä mpr) ja annetaan tarvittaessa tehosteet.

Influenssarokotukset sovitaan vuosittain. Vuonna 2023 ja 2024 JEDU tarjoaa influenssarokotteen työntekijöilleen.

6. Työhyvinvointipalvelut

Työhyvinvointipalvelut on osa Mehiläisen Työelämäpalveluita ja ne sisältävät asiakkaan liiketoimintaa tukevia, henkilöstön ja työolojen kehittämiseen tähtäviä palveluita. Näitä ovat esimerkiksi esihenkilötyöhön, työyhteisöön, elämäntapoihin kohdistuvat palvelut sekä mittaukset, analyysit ja kartoitukset. Työhyvinvointipalvelut ovat työterveyshuoltoyhteistyötä täydentäviä palveluita ja tämän vuoksi ne eivät kuulu kelakorvauksen piiriin. Suunnitelmakaudella toteutettavat työhyvinvointipalvelut sovitaan erikseen tilannekohtaisesti.

7. Työterveyspainotteinen sairaanhoito

Sairausvastaanotolla korostuu työntekijän työkyvyn ylläpitäminen.

Työterveyshuoltosopimukseen kuuluvat yleislääkäritasoiset sairaanhoitopalvelut

Sisältö:

Vastaanottokäynnit työterveyshoitajalla sekä –lääkärillä

Yleislääkärin vastaanotto päivystyskäynnit, jatkohoito työterveyslääkärillä

Sairaanhoitajan vastaanottokäynnit

Laboratoriotutkimukset sopimuksen mukaisesti

Röntgentutkimukset sopimuksen mukaisesti

Lausunnot ja todistukset: Työkykyyn ja työtehtäviin liittyvät lausunnot ja todistukset

Muuta huomioitavaa: Akuuteissa tilanteissa vastaanotolla käytettävät lääkkeet ja pehmytkudos/nivelen sisäiset injektiot kuuluvat työterveyshuollon sisältöön.

8. Toiminnan laadun ja vaikuttavuuden arviointi ja seuranta

Systemaattinen laadunhallinta on osa Mehiläisen johtamisjärjestelmää. Mehiläisen toiminta on sertifioitu osoituksena, että palvelu vastaa ISO 9001 -laatustandardin asiakas- ja lainsäädäntövaatimuksia. Laatua auditoidaan säännöllisesti, ulkoisen auditoinnin suorittaa vuosittain Bureau Veritas.

Työterveysyhteistyön tavoitteiden toteutumista seurataan vähintään vuosittain toimintasuunnitelman tarkistamisen yhteydessä. Asiakasyritys voi seurata työterveyshuoltoa kuvaavia raportteja YritysMehiläisen kautta.

8.1. Yhteistyö

Valtakunnallisissa yrityksissä työterveyden vastuutiimi kokoontuu kolme kertaa vuodessa koordinoimaan ja suunnittelemaan yrityksen työterveystoimintaa.

Paikallisille tiimeille pidetään kaksi kertaa vuodessa (keväällä ja syksyllä) tiimipalaveri koordinoivan tiimin toimesta.

Yhteistyöpalavereja yrityksen kanssa pidetään seuraavasti:

Työpaikan yhteistyötoimikunta kokoontuu kahdesti vuodessa helmi- ja marraskuussa, työterveyshoitaja osallistuu kokouksiin.

TOIMINTASUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Työnantajan allekirjoitus ja päiväys

Työterveyshuollon edustajan allekirjoitus ja päiväys

LIITTEENÄ

terveystarkastussisällöt

näyttöpäätteen- ja suojalasiohjeistus

Terveystarkastussisällöt

Alkutarkastus ja määräaikaistarkastus erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavassa työssä, altisteperusteinen tarkastus (VNA 1485/2001).

Alkutarkastuksen tavoitteena on arvioida työntekijän soveltuvuutta työhön terveytensä puolesta, tarkastuksessa kartoitetaan soveltuvuuden kannalta oleelliset tiedot altisteista ja työkyvystä. Määräaikaistarkastusten tavoitteena on ammattitautien ja työhön liittyvien sairauksien varhainen tunnistaminen, ennaltaehkäiseminen sekä työkyvyn ylläpitäminen. Sekä alku- että määräaikaistarkastuksesta kirjoitetaan aina terveystarkastuslausunto, alkutarkastuksessa lausunnon kirjoittaa aina työterveyslääkäri joko paperikonsultaation tai terveystarkastuksen perusteella. Määräaikaistarkastuksissa terveystarkastuslausunnon voi kirjoittaa myös työterveyshoitaja.

Altisteet joiden perusteella tarkastus tehdään:

Melu:

Alkutarkastuksen tarkoitus on todeta jo ennen melutyön alkamista olevat kuuloviat ja löytää sisäkorvien vauriolle erityisen herkäät ja melutyöhön sopimattomat työntekijät. Tutkitaan kuulo. Otoskopia, varmistetaan että työntekijä kykenee käyttämään kuulosuojaimia. Sydän- ja verisuonisairauksien riskitekijät kartoitetaan (tupakointi, verenpaine, veren rasvat ja ylipaino). Kartoitetaan altistuminen meluvammalle herkistävillä aineilla. Kartoitetaan lääkitykset, huomioidaan korvalle myrkylliset lääkkeet. Annetaan ohjausta altisteesta sekä suojainten käytöstä.

Määräaikaistarkastukset melutyötä aloittaessa vuosittain ensimmäiset neljä vuotta jonka jälkeen kolmen vuoden välein tai yksilöllisen suunnitelman mukaisesti.

Liutinaineet: Kartoitetaan altistumishistoria sekä sairaudet, päihteiden käyttö (audit-testi). Ihon kunnon tarkistus. EQ-kysely, voidaan käyttää lyhyttä kyselyä.

Määräaikaistarkastukset kolmen vuoden välein jolloin lyhyt EQ-kysely sekä audit-testi.

Hitsaushuurut: Kartoitetaan altistumishistoria sekä sairaudet ja mahdolliset hengitystieoireet (hengitysoirekysely). Otetaan spirometria ellei ole otettu viimeisen vuoden aikana.

Työterveyslääkärin harkinnan mukaan thorax-röntgen sekä nso-röntgen.

Määräaikaistarkastukset kolmen vuoden välein, hengitysoirekysely jonka perusteella tarvittaessa spirometria bronkodilataatiokokeella. Työterveyslääkärin harkinnan mukaan rtg-kuvaukset.

Maatalous-, metsätalous, puhdistus-, keittiö- ja varastotyö: Kartoitetaan mahdolliset hengitystieoireet (hengitysoirekysely), ihon kunto ja sairaudet sekä allergiat ja muut sairaudet. Oirekyselyn perusteella spirometria bronkodilataatiokokeella. Työ on fyysisesti kuormittavaa, tarvittaessa ohjataan työfysioterapeutin tarkastukseen, jossa kiinnitetään huomiota erityisesti henkilön tuki- ja liikuntaelimestön toimintakykyyn, mahdollisiin TULE oireisiin ja työn fyysisten vaatimusten väliseen yhteyteen. Terveystarkastus sisältää aina neuvontaa ja ohjausta työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi.

Määräaikaistarkastukset kolmen vuoden välein, sisältö kuten alkutarkastuksessa.

Väkivallan uhka: Kartoitus mahdollisista sairauksista tai terveydellisistä ongelmista jotka vaikuttavat työskentelyyn työpaikalla, jossa väkivallan uhkaa. Ohjausta ja neuvontaa työhön liittyvästä väkivallan uhasta ja sen ennaltaehkäisemisen keinoista.

Määräaikaistarkastukset kolmen vuoden välein, kartoitetaan kokemukset väkivallan uhasta työssä sekä siitä miten työntekijä on niistä selvinnyt sekä tarvittaessa tehdään jatkosuunnitelma.

Altistelähtöisten selvitysten lisäksi tarkastetaan terveydentila terveystarkastuksen sekä tarvittavien tutkimusten avulla ja annetaan neuvontaa sekä ohjausta terveyden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi ja sen heikkenemisen ennaltaehkäisemiseksi.

Tutkitaan verenpaine ja syke, bmi, vyötärönymäryys, dm-riski, audit-testi. Tutkitaan tarvittaessa näkö. Selvitetään rokotustilanne sekä tarvittaessa tehostetaan työhön liittyvät rokotukset. Muiden rokotusten osalta ohjausta, tarvittaessa tehostetaan perusrokotukset (tetanus-d, mpr).

Työhöntulotarkastus

Terveystarkastusten tavoitteena on työntekijöiden työkyvyn ja terveyden ylläpitäminen ja edistäminen vaikuttamalla sekä työhön liittyviin kuormitustekijöihin ja riskeihin sekä elämäntapoihin.

Tarkastetaan terveydentila terveystarkastuksen sekä tarvittavien tutkimusten avulla ja annetaan neuvontaa sekä ohjausta terveyden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi ja sen heikkenemisen ennaltaehkäisemiseksi.

Tutkitaan verenpaine ja syke, bmi, vyötärönymäryys, dm-riski, audit-testi. Tutkitaan tarvittaessa näkö. Selvitetään rokotustilanne sekä tarvittaessa tehostetaan työhön liittyvät rokotukset. Muiden rokotusten osalta ohjausta, tarvittaessa tehostetaan perusrokotukset (tetanus-d, mpr).

Näyttöpäätetyöhön tulevalle annetaan ohjausta ja neuvontaa ergonomiasta sekä kartoitetaan mahdolliset näkemisen ongelmat ja silmäsairaudet. Tarvittaessa ohjataan työntekijä optikon tarkastukseen.

Terveydenseurantatarkastus

Terveydenseurantatarkastukset toteutetaan sähköisten terveystarkastusten avulla. Kyselyt lähetetään alle 50-vuotiaille 5 vuoden välein ja yli 50-vuotiaille 3 vuoden välein:

Taajuus: 25-vuotiaille, 30-vuotiaille, 35-vuotiaille, 40-vuotiaille, 45-vuotiaille, 50-vuotiaille, 53-vuotiaille, 56-vuotiaille, 59-vuotiaille, 62-vuotiaille, 65-vuotiaille.

Terveystarkastukseen osallistuminen on työntekijälle vapaaehtoista.

Terveyskyselypalautteen perusteella työntekijä saa ohjeistuksen ajanvarauksesta tarkastukseen:

Punainen = ohjaa työntekijää varaamaan ajan terveystarkastukseen.

Keltainen = ohjaa työntekijää varaamaan puhelinvastaanottoajan omalle työterveyshoitajalle, joka kartoittaa tilanteen tarkemmin.

Vihreä = kyselyn perusteella ei tarvetta terveystarkastukselle, mutta työntekijä voi tarvittaessa olla yhteydessä nimettyyn työterveyshoitajaan.

Näyttöpäätelasiohjeistus

Valtioneuvoston päätöksen 1405/93 mukaan työnantajan on hankittava työntekijöille, joiden työstä merkittävä osa (yli 50 %) tehdään näyttöpäätettä käyttäen, näyttöpäätetyöhön sopivat erityiset silmälasit tai muut apuneuvot.

Työnantajan (esimiehen) on arvioitava työpisteet työntekijän turvallisuuden ja terveyden kannalta ottaen erityisesti huomioon mahdollisesti näölle aiheutuvat vaarat. Työnantajan tulee järjestää näyttöpäätetyötä tekeville henkilöille näön ja silmien tarkastus 3-5 vuoden välein ja hankkia tarvittaessa näyttöpäätetyöhön sopivat erityiset silmälasit.

Ennen näyttöpäätetyössä tarvittavien erityistyölasien (näyttöpäätelasit) hankintaa tulee työterveyshuollon kanssa selvittää työpisteen ergonomia ja pyrkiä muuttamaan se työntekijälle sopivaksi. Mikäli ergonomiakorjauksilla ei saada aikaan korjausta, eivätkä yleiskäyttöön tarkoitetut silmälasit ole työhön sopivia, on työnantaja velvollinen hankkimaan erityistyölasit.

Näyttöpäätelasit poikkeavat yleiskäyttöön tarkoitetusta laseista tavallisesti voimakkuuden, linssityypin tai linssien poikkeavan asennuksen suhteen. Lasit, jotka eivät poikkea yleiskäyttöön tarkoitettuista laseista, eivät ole erityistyölaseja, vaikka niitä käytettäisiinkin ainostaan työssä.

Työnantajan on hankittava työntekijälle erityistyölasit, jos optikon tai silmälääkärin lausunnosta selvästi ilmenee, että tavanomaiset yleiskäyttöön tarkoitetut silmälasit eivät ole työhön sopivat ja että työntekijä tarvitsee toiset, erilaiset lasit näyttöpäätetyöhön.

Näyttöpäätelasit tulee uusida tarvittaessa näön tai työn asettamien näkövaatimuksien muuttuessa.

Hankintaprosessi toteutetaan työpaikan ohjeistuksen mukaisesti.

Suojalasit vahvuuksilla

Esimies ja työntekijä tekevät riskienarvioinnin. Mikäli on pystytty osoittamaan säännöllinen suojalasien tarve (esim. hitsaustyö), kustantaa työnantaja tarvittaessa suojalasien linssit ja kehystykset enintään 150 € ja sekä optikon ja erityistapauksissa silmälääkärin palkkion.